

ประมวลรายวิชา

THI2310บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2569

อาจารย์เบญจพร ไพธศร

สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คำอธิบายรายวิชา

พระราชประวัติและพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เลือกศึกษาวิเคราะห์พระราชนิพนธ์บางเรื่อง ทั้งในด้านรูปแบบ เนื้อหา แนวคิด กลวิธีการประพันธ์ และบริบททางสังคม โดยเน้นเรื่องที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาไทย

King Rama II's biography and literary works, a study and analysis some of his literary works mainly selected in Thai textbooks in terms of form, content, theme, literary techniques and social context.

จุดมุ่งหมายของรายวิชา

ภายหลังจากการเรียนรายวิชานี้ นักศึกษาจะมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ทราบพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ โดยเฉพาะด้านวรรณคดีของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
2. สามารถอธิบายที่มา รูปแบบ เนื้อหา แนวคิด และกลวิธีการประพันธ์ของบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้
3. สามารถวิเคราะห์คุณค่าและลักษณะเด่นของบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
4. สามารถประมวลและประยุกต์ใช้องค์ความรู้เกี่ยวกับบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

วัน เวลาและสถานที่เรียน

หมู่เรียนที่ 002 วันพฤหัสบดี เวลา 08.00 – 12.00 น. ห้อง 1161 ชั้น 6 อาคารกรรณารณพิพัฒน์

รายละเอียดการเรียนรายสัปดาห์

ครั้ง	หัวข้อการเรียนการสอน	อาจารย์ผู้สอน
1	- แนะนำรายวิชา - พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย	อ.เบญจพร

ครั้ง	หัวข้อการเรียนการสอน	อาจารย์ผู้สอน
2 - 3	พระราชนิพนธ์ บทละครนอก เรื่อง “สังข์ทอง” กิจกรรมสืบค้นนำเสนอหน้าชั้นเรียน	อ.เบญจพร
4	พระราชนิพนธ์ บทละครนอก เรื่อง “ไกรทอง”	อ.เบญจพร
5	พระราชนิพนธ์ บทละครนอก เรื่อง ไชยเชษฐ์ / คาวี มณีพิชัย / สังข์ศิลป์ชัย (นักศึกษานำเสนอองค์ความรู้บทละครนอกในชั้นเรียน)	อ.เบญจพร
6 - 7	พระราชนิพนธ์ เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลายแก้วได้นางพิม / พลายแก้วได้เป็นขุนแผน และขุนช้างได้นางวันทอง / ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้าง และได้นางแก้วกิริยา / ขุนแผนพานางวันทองหนี	อ.เบญจพร
8	สอบกลางภาค	
9 - 10	พระราชนิพนธ์ บทละครเรื่อง “อิเหนา”	อ.เบญจพร
11	พระราชนิพนธ์ “กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน” (งานนำเสนอสื่อวิทัศน์ ตามบทพระราชนิพนธ์)	อ.เบญจพร
12	ลงพื้นที่เก็บข้อมูลทำชิ้นงาน (ทัศนศึกษาอุทยานร.2 จังหวัดสมุทรสงคราม)	อ.เบญจพร
13	พระราชนิพนธ์ บทพากย์โขน ตอน พรหมมาستر นางลอย และเอราวัณ	อ.เบญจพร
14	(ทัศนศึกษาวัดอรุณราชวรารามรวมมหาวิหารและชมการแสดงโขน)	อ.เบญจพร
15-16	ประมวลความรู้ในรายวิชา ชิ้นงานการเขียนเล่าเรื่อง/บันทึกจากการทัศนศึกษา	อ.เบญจพร
17	สอบปลายภาค	

*หมายเหตุ การเรียนการสอนอาจปรับเปลี่ยนเป็น Online /On demand ตามประกาศต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัย

การประเมินผล

สัดส่วนคะแนน

1. การสังเกตพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียน (ขาดได้ไม่เกิน 3 ครั้ง) 10 คะแนน
 การส่งงาน การร่วมกิจกรรมกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน 10 คะแนน

2. การประเมินผลทางด้านความรู้ 60 คะแนน
 - 1) แบบฝึกหัดย่อยในชั้นเรียน 10 คะแนน
 - 2) สอบกลางภาค ในครั้งที่ 8 25 คะแนน
 - 3) สอบปลายภาค ในครั้งที่ 17 25 คะแนน

3. การประเมินผลจากรายงานกลุ่มและการนำเสนอ 30 คะแนน
 - 1) กิจกรรมสืบค้นนำเสนอหน้าชั้นเรียน 5 คะแนน
 - 2) นักศึกษานำเสนอองค์ความรู้บทละครนอกในชั้นเรียน 5 คะแนน
 - 3) นำเสนอสื่อวีดิทัศน์ภาพยนต์เห่ชมเครื่องควาหวาน 10 คะแนน
 - 4) การเขียนเล่าเรื่อง/บันทึกจากการทัศนศึกษา 10 คะแนน

เกณฑ์การประเมินผล

สัญลักษณ์	ความหมาย	ช่วงคะแนน (100 คะแนน)	ค่าระดับคะแนน (4)
A	ดียอดเยี่ยม	86 – 100	4.00
A-	ดีเยี่ยม	82 - 85	3.75
B+	ดีมาก	78 - 81	3.50
B	ดี	74 – 77	3.00
B-	ค่อนข้างดี	70 – 73	2.75
C+	ปานกลางค่อนข้างดี	66 – 69	2.50
C	ปานกลาง	62 – 65	2.00
C-	ปานกลางค่อนข้างอ่อน	58 – 61	1.75
D+	ค่อนข้างอ่อน	54 – 57	1.50
D	อ่อน	50 – 53	1.00
D-	อ่อนมาก	46 – 49	0.75
F	ตก	0 – 45	0.00

สมรรถนะบัณฑิตราชภัฏ 17 สมรรถนะ

- ☒1. ปฏิบัติงานครูอย่างมืออาชีพ (Professional Teacher)
- ☐2. ภาวะผู้นำและสัมพันธ์ชุมชน (Leadership & Community Engagement)
- ☐3. บริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)
- ☐4. ทำงานเป็นทีม (Teamwork & Collaboration)
- ☒5. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Capability)
- ☐6. สื่อสารอย่างมีกลยุทธ์ (Strategic Communication)
- ☒7. บุคลิกภาพความเป็นครูและทัศนคติ : การปรับตัว (Personality & Mindset : Adaptability)
- ☐8. จิตอาสา จิตสาธารณะ (Volunteer spirit & Public mind)
- ☒9. ศิลปะการใช้สื่อ (Instructional media mastery)
- ☐10. อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (Facilitating & Coaching)
- ☐11. วัดและประเมิน (Assessment and Evaluation)
- ☐12. ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy application)
- ☐13. ออกแบบและพัฒนาหลักสูตร (Curriculum design & development)
- ☒14. เป็นพลเมืองดี (Good Citizen)
- ☒15. บูรณาการศาสตร์สู่การสอน (Integrated science for teaching)
- ☐16. นวัตกรรมทางการศึกษา (Educational innovator)
- ☐17. จิตวิญญาณความเป็นครู (Teacher's spirit)

ตำรา/หนังสือ/เอกสารอ่านประกอบ

1. ตำราและเอกสารหลัก

1.1 บทพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (ฉบับหอพระสมุดวชิรญาณ)

1) บทละครนอก พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 2

- 1.1 สังข์ทอง
- 1.2 ไชยเชษฐ
- 1.3 ไกรทอง
- 1.4 มณีพิชัย
- 1.5 คาวี
- 1.6 สังข์ศิลป์ไชย

2) เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน 4 ตอน

- 2.1 พลายแก้วได้นางพิม
- 2.2 พลายแก้วได้เป็นขุนแผน ขุนช้างได้นางวันทอง
- 2.3 ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้างและได้นางแก้วกิริยา
- 2.4 ขุนแผนพานางวันทองหนี

3) บทละครเรื่องอิเหนา

4) กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน

1.2 หนังสืออ่านประกอบ

- ศิลปากร, กรม . (2530). บทละครนอก พระราชนิพนธ์ รัชกาลที่ 2. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- _____. (2544). เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน เล่ม 1-2. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- _____. (2564). วรรณกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ เล่ม 3. กรุงเทพฯ: สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์.
- ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต. (2552). ภาพยนตร์เห่ชมเครื่องควหาวน ภาพยนตร์นิราศแรมรสร้าง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เปรมเสรี. (2540). สังข์ทอง :วรรณคดีอมตะของไทย สำนักวรรณร้อยแก้ว. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- พุทธเลิศหล้านภาลัย, สมเด็จพระ. (2564). บทละครเรื่องอิเหนา ฉบับพิมพ์. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2550). เล่าเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: พิมพ์คำ.

1.3 งานวิจัย

- ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต. (2552). “สูตรสถาน” ในพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องอิเหนา : การสืบทอดและการพัฒนาขนบวรรณคดีไทย. วรรณวลิต: รวมบทความวิจัยวรรณคดีและคำประพันธ์ไทย. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนภัทร พิริโยธินกุล. อาหารกับผู้หญิงในวรรณคดีไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 28(1). 382-406.
- ธานีรัตน์ จิตุหะศรี. (2562). อิเหนาวิวิธ รวมบทความว่าด้วยเรื่องอิเหนาฉบับแปลใหม่. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัลลิกา คณานุรักษ์. (2564). การชมความงามของนางในวรรณคดีไทย. ปัตตานี: ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- วัชรารณณ์ ดิษฐปาน. (2545). แบบเรื่องนิทานสังข์ทอง: ความแพร่หลายและการแต่งเรื่อง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย.
- วรรณธิรา วิระวรรณ. (2562). ภาพเชิงบวกและภาพเชิงลบของขุนแผน: ค่านิยมกับความสมจริง กรณีศึกษาเสภา เรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” สำนักวรรณรัชกาลที่ ๒. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 9(2). 132-166.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

-

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

ประมวลรายวิชา TH2310 บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ดวงมน จิตรจันทน์. (2556). คุณค่าและลักษณะเด่นของวรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2544). ศาสตร์และศิลป์แห่งวรรณคดี. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สาส์น.

วัชรภรณ์ ดิษฐปาน. (2546). แบบเรื่อนิทานสังข์ทอง: การแพร่กระจายและความหลากหลาย.

กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา. 2549). เจิมจันทน์กัสดาล ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ :

โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ติดต่อผู้สอน

อาจารย์เบญจพร ไพรศรี **ห้องพัก** 1155 อาคารกรรณาภรณ์พิพัฒน์ คณะครุศาสตร์

เบอร์โทร 085-2318028 **อีเมล** benjaporn.pr@ssru.ac.th